

Møtereferat:

Referansegruppemøte, finere tidsoppløsning

Møtedato/sted: 26.04.2018 / Nydalen

Deltakere:

Hydro: Inger Kristin Holm
 E-Co: Geir Jevnaker
 Statkraft: Aslak Mæland
 Agder Energi: Øystein Bosdal Andreassen
 Norsk Olje & Gass: Bjørn Harald Martinsen
 Energi Salg Norge: Espen Fjeld
 Statnett: Anders Moe, Kristian Lund Bernseter, Gerard Doorman, Olga Ingrid Molstad Steinsholt, Martha Marie Øberg og Lars Olav Fosse

Møteleder:

Fraværende:

Energi Norge: Anders Sivertsgård
 Statnett: Tore Granli

Dato: 03.05.2018

Sign.:

.....

Saksliste¹:

#	Sak	Oppsummering
1.	Velkommen	Anders Moe ønsket velkommen. Alle deltagerne presenterte seg.
2.	Forventningsavklaringer og mandat for gruppen	Anders Moe skisserte hvilke forventninger som ligger på både Statnett og deltagerne. Anders gikk også igjennom hva som hadde skjedd siden sist og gav en overordnet status for prosjektet. Et eget mandat for gruppen vil bli sendt ut. Imidlertid må det endres noe da gruppen også vil være referansegruppe for Nordic Balancing Concept (NBC) prosjektet. Geir Jevnaker stilte spørsmål om realismen, særlig om man fikk tak i målere. Dette er endringer som skjer i hele Europa innenfor et kort tidsrom. Statnett var enig i at tidsskjemaet er stramt.

¹ Se også presentasjoner fra møtet

#	Sak	Oppsummering
3.	15 min avregning	<p>Kristian Bernseter presenterte arbeidet med å implementere 15 min avregningsperiode.</p> <p>Aslak Mæland spurte om produksjonsglating og flytting vil fases ut <i>slik at ubalanseprisen reflekterer de strukturelle ubalansene</i>.</p> <p>Gerard Doorman sa de kan fases ut på sikt, men at det i en overgangsfase er viktig beholde fleksibiliteten i dagens produkter. Kristian Bernseter fortalte at Statnett i liten grad har kunnskap om hvilke målere som kan switches til kvarter, men dette er noe NVE gjennomfører en spørreundersøkelse om.</p> <p>Geir Jevnaker spurte om Statnett vil håndtere målere også i de anleggene vi tar over. Kristian og Anders sa at dette er en bekymring Statnett ser på for å unngå at vi ender opp med å ta over anlegg der målerne viser seg å ikke være kompatible.</p> <p>Aslak påpekte at det ikke nødvendigvis er en sammenheng med når engrosmarkedet og sluttbrukermarkedet skal over på 15 min. Det viktigste er å få etterspørselssiden (leverandørene) til å reagere på nye ubalanser. Espen Fjeld la til at det er viktig for å en leverandør å være så nær realtid som mulig. Det er rasjonelt for dem at alle kundene har samme oppløsning.</p> <p>Agder, Statkraft og E.CO var enige om at balanseprisen bør reflektere de strukturelle ubalansene. Ellers får man ikke reelle insentiver. Øystein Bosdal Andreassen påpekte at leverandørene ikke var aktive i Elbas i dag, og at det er nødvendig at produsentene får noen på kjøpsiden å handle med.</p> <p>Geir spurte om vi hadde sett på virkningene for forbruksfleks. Kristian understreket alle parter skal kunne delta i markedet på lik linje.</p> <p>Espen mente at selv om det var krevende å lage 15 min produkter for sluttkundene så lenge spot var på 60 min, må det systemteknisk uansett være en fordel å ta en gjennomgående switch fra 60 til 15 min.</p> <p>Geir påpekte usikkerheten rundt fremtidig datahub i Sverige og Finland. Lars Olav nevnte at det kan se ut til at de to landene gjør ulike koblinger mellom datahub-prosjektene og finere tidsoppløsning. Sverige unngår en slik kobling, mens denne koblingen er sentral i Finland.</p>
4.	15 min intradagmarkeder	<p>Da Tore Granli ikke hadde anledning til å delta på møtet, ble hovedsakelig intradagauksjon drøftet.</p> <p>Aslak mente en intradagauksjon i utgangspunktet var et steg tilbake, men så argumentene med å prise kapasitet og få med små aktører. Det var en generell støtte til å innføre en auksjon klokken 15 for å få en auksjon på et tidspunkt da også mindre aktører hadde mulighet til å være aktive.</p> <p>Inger Kristin Holm ba om en beskrivelse av stegene med auksjoner og ny kjøring av CGM. En slik oversikt vil bli lagt ved møtereferatet.</p>
5.	Nytt balanseringskonsept	<p>Olga Ingrid Molstad Steinsholt presenterte bakgrunnen for Nordic Balancing Concept (NBC) og anbefalte referansegruppen å lese Cooperation Agreement. Avtalen publiseres på statnett.no. Svk og Statnett har en særskilt rolle i dag, og vil fortsatt ha det i fremtiden. Dette er nå tydeliggjort i avtalen. Blant annet vil Svk og Statnett stå for IT-utvikling gjennom Fifty. NBC handler ikke om</p>

Kommentert [AM1]: Kommentar Aslak M

#	Sak	Oppsummering
		<p>endring av budområder. Det kommer snart en ny prognose for mulig endring av budområdegrensener – men dette er helt uavhengig av NBC.</p> <p>Nye regler for dimensjonering av reserver vil komme som en del av ny systemdriftavtale. Forslaget vil sendes ut på høring.</p>
6.	15 min balansemarkeder	<p>Gerard presenterte dagens balansemarkeder og planlagte endringer, i lys av NBC, finere tidsoppløsning og implementering av europeisk regelverk. Statnett vurderer flere endringer i dagens balansemarkeder. Evt. endringer for 2019 vil sendes ut på høring før sommeren.</p> <p>Referansegruppen mente likhet i tidsoppløsning og frister er positivt. Forutsetningene er de samme for alle markedene. Samtidig må tilslaget i ett marked inngå i vurdering av neste budgivning. Det er imidlertid ingen stor gevinst direkte for produsentene å få elektronisk bestilling. Elektronisk aktivering ligger et godt stykke frem. Andre innspill:</p> <ul style="list-style-type: none"> o bekymret for en stor mengde aktiveringer/deaktiveringer av små volumer. o Krevende for aktørene å delta i alle markedene, pluss andre tjenester som produksjonsglatting. Krevende å holde produksjonsplan. o Positiv til at det endres til én-pris. o Elektronisk aktivering: utfordring knyttet til datasikkerhet? o Krevende for BSP å levere samme ramping som standardproduktet som utveksles mellom TSOer. Rom for nasjonale tilpasninger. Eks. kreve at en viss andel av leveransen leveres innen en gitt tid. <p>Statnett ønsker at strukturelle ubalanser håndteres ved 1) deltagelse i intradagmarkedet og 2) cross-border intradagauksjon.</p> <p>Innspill:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Må gjøre det attraktivt å planlegge seg i balanse i intradag. o Må tydeliggjøres at det vil bli en kostnad å være i ubalanse per kvarter. o Bør være mulig å justere avgiften for å gi insentiver til å holde balansen
7.	Veien videre, møteplan, oppfølgingspunkt	<p>Referansegruppen påpekte at det er viktig at Statnett tydeliggjør hvor det er en reell påvirkningsmulighet og at man er klar på hva man ønsker å få ut av møtene.</p> <p>Nytt møte 29.august. Før sommeren vil det bli sendt ut spørsmål til medlemmene av gruppen. Statnett vil også få med en representant for et nettselskap i referansegruppen.</p>

Aksjonspunkter

#	Aksjon	Hvem	Når
1.	Legg tidslinje for de ulike markedene før og gjennom driftsdøgnet inkl. CGM	Lars Olav	Sendes sammen med referatet
2.	Sende ut utkast til mandat for gruppa	Anders	
3.	Sende ut spørsmål til referansegruppa	Anders	Før sommeren
4.	Organisere webinar (???)	Statnett	Juni
5.	Rekruttere et medlem til referansegruppa som representerer et nettselskap	Statnett	Før neste møte